

Uitvoeringsprogramma Van Mergel tot Meesterschap

Valkenburg aan de Geul
2025 - 2034

Cultuurbeleid 2025-2034

Het cultuurbeleid ‘Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034’ van de gemeente Valkenburg aan de Geul schetst de kaders voor cultuur voor de komende tien jaar. De volgende visie vormt daarbij de leidraad:

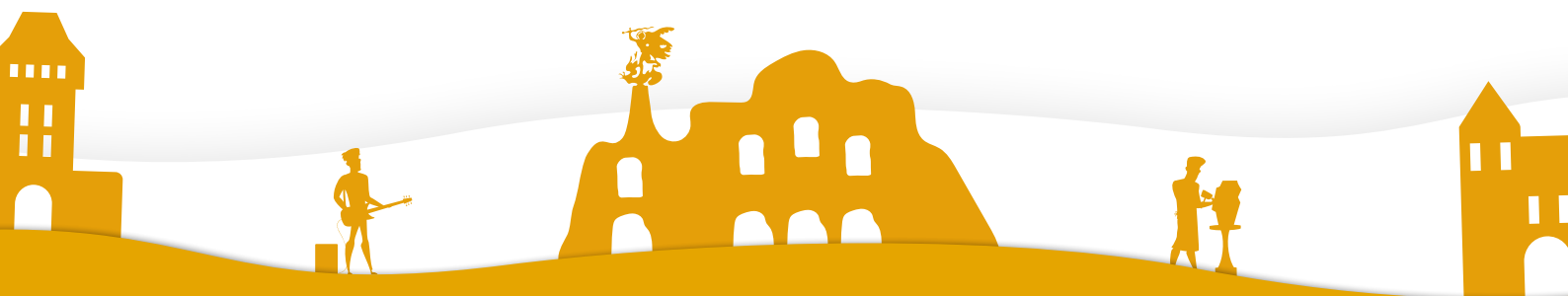
In Valkenburg aan de Geul is cultuur een echte verbinder voor inwoners en bezoekers. Jong en oud(er) worden uitgedaagd om mee te doen met cultuur en te genieten van het diverse aanbod en het bijzondere erfgoed. Erfgoed is steeds meer beleefbaar voor iedereen. Met een sterke culturele infrastructuur, kruisbestuiving tussen cultuur en andere domeinen, aandacht voor de toekomstbestendigheid van verenigingen en ruimte voor nieuwe initiatieven, raakt cultuur steeds meer verankerd in de samenleving. Ook zetten we door bijvoorbeeld een sterke culturele infrastructuur en meer ruimte voor culturele makers onze gemeente nog beter in de kijker bij bezoekers. Goede faciliteiten die een vakkundige aansturing hebben en een sterke samenwerking met professionals en vrijwilligers in de uitvoering dragen bij aan een duurzame werking van cultuur in de gemeente.

Doel van het uitvoeringsprogramma

Per vier jaar wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld. Om de twee jaar zal een evaluatie uitgevoerd worden, net als een doorlopende monitoring (zie volgende hoofdstuk) om zo tijdig bij te kunnen sturen. In het cultuurbeleid staan vijf doelstellingen geformuleerd, die eveneens de basis vormen voor de uitvoeringsprogramma's. Deze doelstellingen zijn in dit uitvoeringsprogramma uitgewerkt in concrete acties.

Een uitvoeringsprogramma geeft de ruimte om in te spelen op de actualiteit (sociaal-maatschappelijke thema's of ontwikkelingen in de culturele sector). Passend binnen de kaders van het cultuurbeleid is het mogelijk om accenten aan te brengen of prioritering te geven aan bepaalde zaken omdat ze op dat moment relevant zijn.

Vanuit deze insteek gaat voorliggend uitvoeringsprogramma over periode 2025-2028. De volgende uitvoeringsprogramma's gaan over de jaren: 2029-2032, 2033-2034.

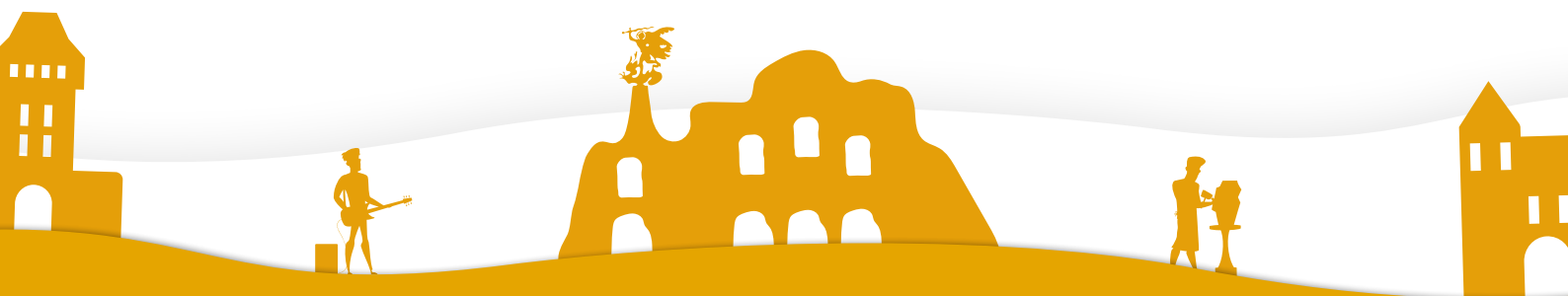

Inzet van de gemeente: rollen en taken

De gemeente neemt met het cultuurbeleid de verantwoordelijkheid om richting te geven aan het culturele veld van Valkenburg aan de Geul maar doet dit nadrukkelijk samen met alle verenigingen, instellingen, stichtingen, scholen, ondernemers en andere initiatiefnemers. Door het bepalen van kaders, keuzes in het ondersteunen van cultuuraanbod en de ontwikkeling van professionele instellingen, positioneert de gemeente zich de komende jaren meer op de voorgrond.

Zoals te lezen in het cultuurbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen twee fasen met bijbehorende rollen en taken van de gemeente. In de periode van voorliggend uitvoeringsprogramma, 2025-2028, zijn de volgende rollen en taken van de gemeente voorzien:

- De gemeente neemt de rol aan van regisseur en initiator en schept heldere kaders voor de subsidie vragende organisaties. De subsidiestructuren worden gemeentebreed vernieuwd. Voor cultuur betekent dit dat er specifieke subsidieregelingen in de maak zijn en dat er prestatie-eisen in de subsidievoorwaarden worden opgenomen, die ook strikter zullen worden gehandhaafd en duidelijkere gronden bieden voor toekenning dan wel afwijzing.
- Samenwerkingen en verbindingen tussen het culturele veld en andere domeinen worden actief gestimuleerd. Doordat taken en verantwoordelijkheden beter zijn afgestemd met het cultuur- en erfgoedveld, ontstaat er meer focus en daarmee duidelijkheid.
- Er wordt een cultuurcoach ingezet als aanjager om de gemeente en het culturele veld verbinden.
- De ambtelijke capaciteit wordt versterkt om uitvoering te kunnen geven aan het cultuurbeleid.

Monitoring en evaluatie

Om ervoor te zorgen dat de geformuleerde doelstellingen ook daadwerkelijk behaald worden, of om te controleren of ze bijgesteld moeten worden op basis van de actualiteit, vindt er om de twee jaar een tussentijdse evaluatie plaats. Het volgende uitvoeringsprogramma is dan nog niet van kracht zodat er tijdig bijgestuurd kan worden indien nodig. De uitwerking van de doelstellingen in concrete acties in dit uitvoeringsprogramma bieden houvast om het cultuurbeleid tussentijds te evalueren. Onderdeel van de tussentijdse evaluaties, is een doorlopende (informele) monitoring via de reguliere gesprekken met gesubsidieerde instellingen en verenigingen. Daarnaast is de gemeente ook telkens op de hoogte van landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van cultuur en/of maatschappelijke thema's. Waar relevant worden deze meegenomen in de evaluatie en het ontwikkelen van het daaropvolgende uitvoeringsprogramma.

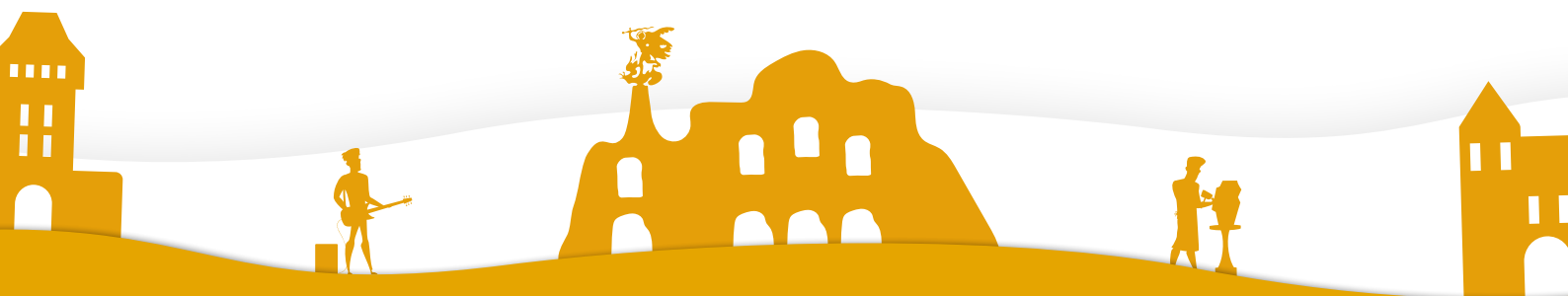
Hoewel er bij het opstellen van het cultuurbeleid en dit uitvoeringsprogramma rekening is gehouden met de interne capaciteit en een daarbij behorende realistische planning, kunnen er altijd interne of externe factoren invloed uitoefenen uit op de daadwerkelijke haalbaarheid. Dit nemen we mee in de evaluatie.

Richting het einde van de looptijd van het cultuurbeleid (begin 2033, zal er een eindevaluatie plaatsvinden waarbij de blik op de toekomst centraal staat.

Leeswijzer uitvoeringsprogramma

De vijf doelstellingen uit het cultuurbeleid 'Van Mergel tot Meesterschap 2025-2034' zijn onderstaand uitgewerkt met acties, startmoment en betrokken partners. Per doelstelling is een prioritering opgenomen: de zaken die de gemeente het meest urgent acht staan bovenaan in arcering benoemd, andere zaken volgen daaronder.

Daarnaast vermeldt het uitvoeringsprogramma 2025-2028 ook enkele langere lijnen die doorlopen tot de periode na 2028.

Doelstelling 1: Iedereen kan meedoen

Welke acties in 2025-2028	Eventuele sub acties	Wanneer	Andere betrokkene naast gemeente Valkenburg aan de Geul
Instellen van cultuurcoach als bruggenbouwer tussen culturele veld en gemeente, met als taken: • cultureel aanbod en doelgroepen sterker te verbinden • vernieuwing, diversiteit en toegankelijkheid van aanbod aanjagen en organiseren • adviseren van/sparren met culturele veld t.a.v. toekomstbestendigheid en professionalisering	Tijdelijke vacature opstellen	Eind 2025	Culturele veld
	Cultuurcoach aan de slag	2026 - 2028	
Projectsubsidieregeling voor cultuur openstellen met als doel cultuuraanbod voor specifieke doelgroepen (kinderen, jongeren, middengroep, ouderen) en samenwerkingen.	Ontwikkeling regeling	2026	
	Aanvraagmogelijkheid	2026 - 2028	
Versterken van deelname aan het programma Toon je Talent (CmK)	In gesprek met organisaties in het culturele veld aanjagen dat zij activiteiten ontwikkelen ter aansluiting bij het programma.	2026	Kaleidoscoop, primair onderwijs, culturele veld
	Inventariseren van knelpunten die scholen (en niet reguliere onderwijs) ervaren om mee te doen.	2026	
	Samen met scholen werken aan een oplossing zodat zij alsnog kunnen deelnemen.	2026 - 2028	
De culturele behoeften van jongeren in beeld brengen door contact met jongerenwerkers en andere intermediairs	In gesprek met jongerenwerkers/ intermediairs	2026 - 2027	Trajekt en andere intermediairs jongerenwerk, Yuverta College
	<i>Optioneel:</i> Mogelijke vervolgstappen bepalen en toewerken naar uitvoering in de jaren daarna en vastleggen in volgend uitvoerings- programma	2026 - 2028	
Regionale mogelijkheden onderzoeken om meer aanbod voor jongeren te creëren	In gesprek met Kunstbende Limburg en andere jongereninitiatieven	2026	Kunstbende Limburg en andere jongereninitiatieven
	<i>Optioneel:</i> Mogelijke vervolgstappen bepalen en toewerken naar uitvoering in de daaropvolgende jaren	2026 - 2028	

Vergroten zichtbaarheid samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur	In gesprek met jongerenwerkers/intermediairs en Jeugdfonds Sport en Cultuur	2026	Jeugdfonds Sport en Cultuur, Trajekt en andere intermediairs jongerenwerk
	<i>Optioneel:</i> Mogelijke vervolgstappen bepalen en toewerken naar uitvoering in de daaropvolgende jaren	2026 - 2028	
Onderzoek verbeteren fysieke en financiële toegankelijkheid van cultuur voor alle inwoners	Onderzoek toegankelijk (zowel digitaal als fysiek) cultuurlocaties	2027	
	Eventuele aansluiting bij het Volwassenenfonds Sport & Cultuur	Vanaf 2027	Volwassenenfonds Sport & Cultuur
Het cultureel aanbod meer (online/offline) zichtbaar maken voor zowel inwoners als bezoekers	Onderzoeken van de gewenste vorm, bijvoorbeeld een cultureel platform	Vanaf 2026	Culturele veld, culturele ondernemers
	Uitvoering hieraan geven	2027 - 2028	
Volgen en voeren van lobby met o.a. andere gemeenten en Provincie Limburg voor voortzetting van CmK voor de periode na 2028		Medio 2026, daarna besluit eind 2028	Kaleidoscoop, Provincie Limburg, gemeenten aangesloten bij Kaleidoscoop

Zichtbare resultaten eind 2028	Meetinstrument
Er wordt door het culturele veld meer onderlinge verbinding ervaren. Ook hebben organisaties en initiatiefnemers de eerste stappen gezet op het gebied van toekomstbestendigheid en professionalisering en weten zij bij wie ze advies kunnen inwinnen (cultuurcoach, informatievoorzieningen gemeente, Huis voor de Kunsten Limburg e.a.)	Gesprekken (formeel en informeel) gemeente met culturele veld, ervaringen gedeeld door cultuurcoach
Er is meer/nieuw cultuuraanbod ontstaan voor specifieke doelgroepen zoals ouderen, kinderen, jongeren, nieuw publiek	Succesvolle aanvragen via de projectsubsidieregelingen en de cultuurcoach deelt ervaringen vanuit het veld met de gemeente
De samenwerking tussen meer scholen en aanbieders via CmK heeft geleid tot meer kinderen die met cultuur in Valkenburg aan de Geul in aanraking zijn gebracht	Cijfers CmK i.c.m. gesprekken tussen docenten en collega's onderwijs gemeente
Jongeren voelen zich meer gezien en gehoord door de gemeente	Contact tussen jongerenwerkers en gemeente
Van het Jeugdfonds Sport en Cultuur wordt meer gebruik gemaakt	Stijging van het aantal kinderen en jongeren dat door intermediairs worden voorgedragen
Het cultuuraanbod is meer zichtbaar voor publiek en het culturele veld onderling	De cultuurcoach deelt ervaringen vanuit het veld met de gemeente en gebruik digitale communicatiemiddelen (marketingtools data analyse). Binnen de gemeente is er structurele afstemming met onder meer de collega's van sociaal domein, monumenten en archeologie, en toerisme, economie, evenementen en citymarketing

¹ Dit n.a.v. de denktank die is genoemd in de bestuurlijke afspraken cultuurbeoefening 2025–2028 'Een leven lang cultuur en erfgoed beoefenen' ondertekend, o.a. door de provincies en gemeenten in januari 2025. Zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-1756.html>

Doelstelling 2: Culturele basisinfrastructuur

Welke acties in 2025-2028	Eventuele sub acties	Wanneer	Andere betrokkene naast gemeente Valkenburg aan de Geul
Hernieuwen subsidiestructuur (gemeente breed)		Loopt	Intern
Samen met KCR de rol duiden als onafhankelijk adviesorgaan voor de gemeente en als verbindende schakel binnen het culturele veld		2026	KCR
Samen met Museum Valkenburg de toekomstige koers bepalen vanuit samenwerking gemeente	In gesprek gaan met Museum Valkenburg over inhoudelijke en zakelijke koers, in kaart brengen wat er financieel/operationeel nodig. Aan de basis van deze gesprekken staat de koers die het museum vanuit missie/visie heeft geformuleerd	2026 - 2027	Museum Valkenburg
	<i>Optioneel:</i> uitvoering geven aan (hernieuwde) samenwerking Museum en gemeente	2027 - 2028	
Samen met Openluchttheater Valkenburg de toekomstige koers bepalen passend binnen de wettelijke kaders	Momenteel loopt er een onderzoek naar de juridische (on)mogelijkheden van de programmering van het Openluchttheater	Loopt	Openluchttheater Valkenburg
Onderzoeken ontwikkeling multifunctioneel cultureel centrum	In kaart brengen behoeftes uit het veld en (tijdspad/financiële) haalbaarheid. Het huidige onderzoek naar Polfermolen 3.0 vormt hiervoor de basis	Afhankelijk van politieke besluitvorming (proces loopt)	Polfermolen 3.0
	<i>Optioneel:</i> uitvoering geven aan ontwikkeling multifunctioneel cultureel centrum	Afhankelijk van politieke besluitvorming (proces loopt)	

Monitoren activiteiten van instellingen. In samenspraak reflectie op KPI's		Q4 jaarlijks	Beoogde instellingen: Museum Valkenburg, Openluchttheater, KCR ²
In gesprek blijven met potentiële andere instellingen om in een culturele basisinfrastructuur te passen		Doorlopend	

Zichtbare resultaten eind 2028	Meetinstrument
In subsidies voor het culturele veld zijn prestatieafspraken opgenomen met ook culturele codes als gesprekskaart	Beschikkingen, plannings- en verantwoordingsgesprekken
De instellingen fungeren vanuit hun verstevigde kwalitatieve aanbod nog meer als aanjagers van het verdere culturele veld	Een groter professioneler aanbod, meer samenwerkingen die ontstaan
De instellingen bereiken meer publiek/deelnemers in aantallen alsook meer verschillende doelgroepen	Informeel publieksonderzoek per instelling
Er wordt toegewerkt naar het realiseren van een multifunctioneel cultureel centrum	Politiek besluit

² Let op: deze instellingen zijn vanuit een huidige structurele subsidierelatie met de gemeente hiervoor beoogd. Deze samenstelling kan in de looptijd van dit cultuurbeleid (2025-2034) nog wijzigen. Ook kan, inspelend op de ontwikkelingen in het culturele veld in Valkenburg aan de Geul, ervoor gekozen worden om tussentijds instellingen hieraan toe te voegen, ook als deze nog niet eerder een subsidierelatie met de gemeente hadden.

Doelstelling 3: Samenwerken en kruisbestuiving

Welke acties in 2025-2028	Eventuele sub acties	Wanneer	Andere betrokkene naast gemeente Valkenburg aan de Geul
Inspiratiedag met verenigingen en andere organisaties culturele veld met als voornaamste doelgroep om elkaar te ontmoeten	Opzetten vorm/inhoud	2026	Verenigingen, Huis voor de Kunsten Limburg, KCR
	Eerste inspiratie dag	2026, daarna jaarlijks	
Afstemming binnen gemeente over rol cultuur binnen evenementenbeleid		2025 - 2026	
Onderzoeken regionale samenwerkingen in culturele evenementen of op specifieke erfgoedthema's	In gesprek gaan met collega-gemeenten en relevante stakeholders	Vanaf 2026	Via Belgica, Visit Zuid-Limburg/Routebureau, ArcheoRoute Limburg en collega-gemeenten in het heuvelland/ euregio
	Optioneel: Mogelijke vervolgstappen bepalen en toewerken naar uitvoering in de jaren daarna en vastleggen in volgend uitvoeringsprogramma	Vanaf 2026	

Zichtbare resultaten eind 2028	Meetinstrument
Verenigingen zoeken steeds meer de onderlinge samenwerking op en ervaren minder versnippering	Ervaringen van verenigingen en het brede culturele veld die o.a. met de cultuurcoach worden gedeeld
Er zijn meer haakjes voor het culturele veld om zich in de samenleving te presenteren	Het aantal evenementen, waaronder Open Monumentendag
In subsidies voor het culturele veld zijn prestatieafspraken opgenomen met ook culturele codes als gesprekskaart	Succesvolle aanvragen via de subsidieregelingen voor cultuur en de cultuurcoach deelt ervaringen vanuit het veld met de gemeente
Contacten in de regio zijn aangehaald voor mogelijke samenwerkingen	Gevoerde gesprekken met collega-gemeenten en stakeholders

Doelstelling 4: Ruimte voor makers, professionals en cultureel ondernemerschap

Welke acties in 2025-2028	Eventuele sub acties	Wanneer	Andere betrokkene naast gemeente Valkenburg aan de Geul
Tips voor externe financiering en kennisorganisaties worden op de website geplaatst (landelijk, provinciaal, lokaal)		2026	Huis voor de Kunsten Limburg
Werken aan een voedingsbodemp voor makers	In gesprek met culturele partners	2025 - 2026	In samenwerking met het culturele veld (o.a. bestaande informele netwerken) en culturele partners zoals Huis voor de Kunsten Limburg, Nieuwe Helden Next Level 045, Pop in Limburg, Kunstbende Limburg, Cinesud en VIA ZUID
	<i>Optioneel:</i> Mogelijke vervolgstappen bepalen en toewerken naar uitvoering in de jaren daarna en vastleggen in volgend uitvoeringsprogramma	2027-2028	
Aanbieden van workshops voor versterken organisatiekracht verenigingen (Óngerein)		2026-2028	KCR, Huis voor de Kunsten Limburg

Zichtbare resultaten eind 2028	Meetinstrument
De eerste stappen worden verkend om Valkenburg aan de Geul aantrekkelijker te maken voor makers, leidend tot meer bewustwording	Informele gesprekken via de stakeholders alsook ervaringen vanuit het culturele veld
De website van de gemeente en digitale communicatiemiddelen worden geraadpleegd om informatie te vinden voor externe financiering	De cultuurcoach deelt ervaringen vanuit het veld met de gemeente en marketing tools data analyse
Jaarlijks zijn er 5 workshops te volgen voor diverse doelgroepen in de culturele sector (o.a. verenigingen en makers) van Huis voor de Kunsten Limburg	Samenwerking KCR en Huis voor de Kunsten Limburg

Doelstelling 5: Erfgoed als DNA van Valkenburg

Welke acties in 2025-2028	Eventuele sub acties	Wanneer	Andere betrokkene naast gemeente Valkenburg aan de Geul
Ontwikkeling beleid ten aanzien van kunstwerken in de openbare ruimte	Opstellen inhoudelijke en ruimtelijke criteria alsook welke onderwerpen de gemeente eventueel wil toevoegen aan de openbare ruimte. Tevens opstellen criteria en procedure selectie kunstenaars	2026	Externe opdracht in samenwerking met collega's gemeente breed, KCR, externe adviseur
Overkoepelend historisch profiel (canon) mergel/krijt met bijbehorende thema's wordt beter geduid en beleefbaar gemaakt	Met betrokken partijen opstellen van een tijdlijn met onderwerpen die representatief zijn voor de geschiedenis van Limburg en met name Valkenburg aan de Geul	Vanaf 2026	Erfgoed collectief Valkenburg i.o. Visit Zuid-Limburg, Stakeholders zoals Limburgs Museum, toekomstig Romeins Museum en Via Belgica, en ArcheoRoute Limburg.
	Uitwerken tijdlijn samen met verenigingen en leerlingen/studenten onderwijs t.a.v. belichten historische onderwerpen via filmpjes	2027	
	<i>Optioneel:</i> Mogelijke vervolgstappen bepalen en toewerken naar uitvoering in de jaren daarna en vastleggen in volgend uitvoeringsprogramma	2027	
Mogelijkheid van een Unesco Geopark Krijtlandschap onderzoeken	Inhuur projectleider voor haalbaarheidsonderzoek Unesco inclusief financiële paragraaf icm VTE	2026 - 2027	Unesco, andere gemeentes en regionale overheden binnen het beoogde gebied.
	<i>Optioneel:</i> Mogelijke vervolgstappen bepalen en toewerken naar uitvoering in de jaren daarna en vastleggen in volgend uitvoeringsprogramma	2028	

Onderzoek ten aanzien van cultuur en erfgoed gerelateerde borden in de openbare ruimte en opstellen criteria. De toeristische bebording wordt hierin ook meegenomen, in samenwerking met de collega's van toerisme	In afwachting van onderzoek tijdelijke stopzetting nieuwe borden cq verlenging tijdelijke vergunningen	2026 - 2027	
	Opstellen criteria voor genoemde borden in de openbare ruimte		
	Inventarisatie huidige borden (onderwerpen, initiatiefnemer, locaties, staat van onderhoud) binnen de gemeente. Inventarisatie (digitale) alternatieven voor fysieke borden		
	Verwijderen huidige borden die niet voldoen verwijderen nadat initiatiefnemers geïnformeerd zijn		
	Verwijderen huidige borden vervangen (ver)oude(rde) borden nadat initiatiefnemers geïnformeerd zijn		
Strategie ten aanzien van gemeentelijke binnenkunstwerken	In kaart brengen van de artistieke, sociaal-maatschappelijke en financiële waarde	2027 - 2028	
	Kunst en cultuur integreren in inrichting gemeentehuis, meenemen in bepalen en uitvoeren van strategie	Bij eventuele verbouwingsplannen meenemen	

Zichtbare resultaten eind 2028	Meetinstrument
Erfgoed wordt steeds meer beleefbaar voor inwoners en bezoekers	Ervaringen van inwoners en toeristen. Erfgoed komt op meer plekken in de gemeente terug, denk aan de bibliotheek en verzorgingshuizen als ook in de openbare ruimte
Meer duidelijkheid ten aanzien van kunstwerken en informatievoorziening in openbare ruimte alsook omgang met gemeentelijke kunstcollectie	Beleidsstukken geven zowel gemeente als inwoners houvast in vergunningverlening/monitoring